

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อตนเอง ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน
หลักสูตร การสร้างความมั่นคงทางอาหาร จำนวน 6 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองเพชรบูรณ์

ความเป็นมา

จากนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ปี 2569 มุ่งเน้นให้จัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในรูปแบบของการฝึกอบรม การประชุม สัมมนา การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมจิตอาสาการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ และรูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทของชุมชนแต่ละพื้นที่

ประเทศไทยของเราเป็นประเทศที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองอู่น้ำ ในน้ำมีปลาในนามีข้าวเป็นคำพูดที่เราไม่ได้ยินมานานมากแล้ว ย้อนกลับมาดูตัวเราว่ามีความมั่นคงทางอาหารจริงหรือไม่ กับการนำเข้าผลผลิตทางการเกษตร จากต่างประเทศจำนวนมาก และเกษตรกรเองก็เปลี่ยนจากการผลิตเพื่อบริโภคเองมาเป็นการผลิตเพื่อการค้าโดย เน้นการปลูกเฉพาะพืชเชิงเดี่ยวเป็นจำนวนมาก เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ยางพารา หมุนเวียนสับเปลี่ยน แบบนี้ไม่รู้จบ ประกอบกับเกษตรกรไทยขาดแนวคิดเรื่องการทำเกษตรแบบยั่งยืน เมื่อปลูกพืชชนิดใดแล้วก็จะพา กันปลูกตาม ๆ กัน เน้นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวให้ได้จำนวนมาก ๆ จนเกิดสภาวะล้นตลาดและการขาดตลาดสำหรับ พืชบางชนิด เมื่อมีการปลูกจำนวนมาก ผลที่ได้ทำให้เกิดปัญหาราคาตกต่ำตามมาทั้งเกษตรกรยังต้องมีการพึ่งพา ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงมากขึ้น ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัญหาของการปนเปื้อนสารเคมีในพืชผลทางการเกษตร เกษตรกร จำเป็นต้องจ่ายเพิ่มมากขึ้นในจุดนี้เพื่อแลกมาด้วยสุขภาพที่ย่ำแย่และผลผลิตที่ไม่เป็นราคา สิ่งทีกล่าวมานี้จึง นำมาสู่วิกฤตทางอาหารในที่สุด แม้แต่การผลิตอาหารให้ได้จำนวนมาก แต่ยังต้องใช้สารเคมีในการควบคุมเป็นหลัก ความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน คือ ประชากรสามารถเข้าถึงอาหารได้โดยไม่ขาดแคลน เป็นอาหารที่มีคุณค่า ทางโภชนาการ ปลอดภัย ตอบสนองต่อความต้องการ เพียงพอต่อการบริโภคเพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงและมี จิตใจที่สดใสเบิกบานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ดังนั้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จึงเห็นสมควรให้จัดทำ **หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อตนเอง ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน วิชา การสร้างความมั่นคงทางอาหาร** เพื่อให้ประชาชนที่เข้ารับการอบรมเห็นความสำคัญในการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน รู้วิธีการเพาะพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อสร้างแหล่งอาหารในชุมชน ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นอาหารใน ชุมชนปลอดภัยจากสารเคมีและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

หลักการของหลักสูตร

เป็นการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน วิธีการเพาะพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อสร้าง แหล่งอาหารในชุมชน ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่าง ๆ ใช้สำหรับเป็น อาหารในชุมชนและปลอดภัยจากสารเคมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจวิธีการเพาะพืชชนิดต่าง ๆ ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน การปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่าง ๆ และปลอดภัยจากสารเคมี
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา จำนวน 6 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	1. ประโยชน์ของการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน 2. วิธีการเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน 3. วิธีการปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะต้นอ่อนชนิดต่าง ๆ 4. การปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และการผสมดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูก	1. บอกประโยชน์ของการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน 2. เพื่อให้รู้วิธีการเพาะพืชชนิดต่าง ๆ ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน 3. เพื่อให้รู้วิธีการปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะต้นอ่อนชนิดต่าง ๆ 4. เพื่อให้รู้วิธีการปรับปรุงดินให้มีความอุดมและการผสมดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูก	1. ประโยชน์ของการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน 2. วิธีการเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน 3. วิธีการปลูกพืชผักสวนครัวการเพาะต้นอ่อนชนิดต่าง ๆ 4. การปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และการผสมดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูก	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรมกลุ่ม - สาธิต - ฝึกปฏิบัติ	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง
2	การทำสารไล่แมลงจากธรรมชาติ/การทำปุ๋ยฮอร์โมน ชนิดต่างๆ	สามารถทำสารไล่แมลงจากธรรมชาติ/การทำปุ๋ยฮอร์โมนชนิดต่าง ๆ ได้	การทำสารไล่แมลงจากธรรมชาติ เช่น จากสะเดา ตะไคร้หอม/การทำปุ๋ยฮอร์โมนชนิดต่างๆ	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรมกลุ่ม - สาธิต - ฝึกปฏิบัติ	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้
2. สื่ออินเทอร์เน็ต
3. สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา
4. ฝึกปฏิบัติ

การวัดผลประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีเวลาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีชิ้นงานผ่านเกณฑ์ประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ..... ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(.....)

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอ.....